

PELASTA
SAARISTOMERI
OIKEILLA
NUIJAN-
KOPAUTUKSILLA

Miten kunta voi vaikuttaa
vesiensuojeluun?

KUNTAKESKUSTEN JÄTEVEDET

Kunnallinen viemäröinti on ensisijainen ratkaisu. Jätevesihuoltoa tulee erityisesti kehittää alueilla, jotka ovat olemassa olevien vesihuoltolaitosten ulottuvilla. Huonokuntoisten verkostojen perusparantamiseen tulee suunnata varoja. On kannattavaa kehittää myös laitosten yhteistyötä yli kuntarajojen. Toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen tulisi liittyä viemäriverkostoon kohtuullista siirtymäaikaa noudattaen.

Hulevedet ovat rakennetuilta alueilta kertyviä sade- ja sulamisvesiä. Niiden hallintaa on kehitettävä, koska ilmastomuutoksen myötä on odotettavissa

suurempia säävaihteluita ja hulevesien määrän lisääntymistä. Nk. sekaviemäroidyillä alueilla samaan verkostoon päätyvät jäte- ja hulevedet aiheuttavat ongelmia jätevedenpuhdistamoilla. Vesihuoltolaki edellyttää, että kiinteistöt erottelevat hule- ja jätevedet asianmukaisesti omiin viemäreihinsä. Myös vanhojen kiinteistöjen vesien erottelu tulee toteuttaa kohtuullisen ajan kuluessa.

Toisaalta: hulevesien viemäröinti vähentää pohjaveden muodostumista. Siksi hulevesien hallittua maahan imeyttämistä tulisi harkita soveltuvilla alueilla.

HAJA-ASUTUSALUEIDEN JÄTEVEDET

Haja-asutusalueiden jätevedenkäsittelyjärjestelmien tulee täyttää talousjätevesiasetuksen puhdistusvaatimukset vuoden 2013 loppuun mennessä. Sitä varten kuntalaiset tarvitsevat **puolue-tonta jätevesineuvontaa** sekä opastusta jätevesijärjestelmän valinnassa.

Sako- ja umpikaivolietteiden vastaanottoaikoja tarvitaan kasvavassa määrin lisää. Kunnalla on vesihuoltolain mukaan velvollisuus laatia **vesihuollon**

kehittämissuunnitelma. Se tulisi päivittää kerran valtuustokaudessa niin, että kiinteistön omistajat tietävät, minne ja milloin kunta tulee laajentamaan viemäriverkkoa. Näin asukkaiden on helpompi valita vesihuoltoratkaisunsa ja välttyä turhilta investoinneilta.

Osuuskuntien perustamista tulee tukea alueilla, joissa se on taloudellisesti kannattava tapa ratkaista jätevedenkäsittely.

KAAVOITUS, MAANKÄYTTÖ JA -OMISTUS

Maankäytön suunnittelulla ja ohjamalla asemakaavan ulkopuolista rakentamista kunta voi rajoittaa rakentamista, joka lisäisi jätevesipäästöjä ja liikennettä. Erityisesti liikenteen tyyppipäästöt vaikuttavat vesistöihin.

Kaavoituksella voidaan perustaa vesistöjen varsiin suojavyöhykkeitä. Sillä voidaan myös vaikuttaa hulevesien hallintaan ja käsittelyyn. Hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta tulee ottaa huomioon jo maankäytön suunnittelussa.

Itse viljelemillään mailla kunnan on mahdollista käyttää vesiensuojelua edistäviä viljelytekniikoita: suorakylvöä, ravinnetasojen seuranta ja sen mukaista lannoitusta, luomutuotantoa ja eroosio- ja tulvaherkkien peltojen poistamista viljelyn piiristä. Lisäksi kunta voi toteuttaa pelloille suojavyöhykkeitä, laskeutusaltaita, kosteikkoja ja eroosiosuojauksia vähentämään vesistöihin joutuvan kiintoaineen ja ravinteiden määrää.

Maakauppojen ja -vuokraamisen yhteydessä kunta voi asettaa ostajille tai vuokraajille vesiensuojelun huomioivia ehtoja.

SATAMAT, LAIVALIIKENNE JA VENEILY

Ympäristöystävällisen veneilyn perusedellytys on kunnan ja satamanpitäjän välinen hyvä yhteistyö ja selkeä vastuunjako, myös ympäristöasioiden hoidossa.

Satamien ja talvisäilytyspaikkojen infrastruktuuri on oltava kunnossa, jotta jätteet ja jätevedet saadaan hoidettua asiallisesti. Jätehuollon oikein mitoittaminen ja erityisesti veneilyssä syntyvien ongelmajätteiden asiallisen jatkokesittelyn varmistaminen on tärkeää. Veneiden septitankkien imutyhjennuslaitteita on oltava riittävästi.

Veneiden pohjien pesun yhteydessä on huolehdittava siitä, etteivät pesuvedet myrkkymaaleineen joudu suoraan veteen, vaan ne suodatetaan esimerkiksi saostuskaivon kautta. Usein toistuvaan pesuun sopivat veneen pohjapesurit. Silloin ei tarvita myrkkymaaleja lainkaan.

Kunnan tehtävä on antaa alueellaan sijaitseville satamien ja talvisäilytyspaikkojen pitäjille selkeä ympäristöohjeistus, jossa edellä mainitut asiat huomioidaan kunnan edellyttämällä tavalla.

KUNTA VAIKUTTAA MERKITTÄVÄSTI VESIENSUOJELUUN

Kunnallisella päätöksenteolla voidaan monin tavoin edistää herkän Saaristomeren suojelutyötä: oman kuntasi lähivesistöjen puhdistuminen vaikuttaa välillisesti myös Saaristomereen. Kaikki toimet eivät edes vaadi rahallisia investointeja. Usein riittää, että vesiensuojelunäkökulma on mielessä asioita valmisteltaessa ja niistä päätettäessä.

Tähän esitteeseen on koottu kuntapäättäjän ja kuntalaisen avuksi muistilista niistä kunnallisen päätöksenteon piiriin kuuluvista elämäntilanteista, jotka vaikuttavat Saaristomeren vointiin. Alla luetellut toimijat antavat mielellään lisätietoa, apua ja käytännön työkaluja.

Lounais-Suomen ympäristökeskus www.ymparisto.fi/los

Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto www.turku.fi/ympto

Oman kuntasi ympäristöviranhaltija

Varsinais-Suomen kestävä kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus

Valonia www.valonia.fi

Pidä Saaristo Siistinä ry www.pidasaaristosiistina.fi

Itämeren kaupunkien liitto www.ubc-environment.net

Saaristomeren Suojelurahasto www.saaristomerensojelurahasto.fi

Merellisin terveisin

Yhteistyössä myös Pidä Saaristo Siistinä ry ja
Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimisto

Saaristomeren Suojelurahasto on osa Centrum Balticum -säätiota, jonka perustajia ovat Turun kaupunki, Turun yliopistosäätiö, Åbo Akademi, Turun kauppa-
korkeakoulun tukisäätiö, Porin kaupunki, Uudenkaupungin kaupunki, Rauman
kaupunki, Vaasan kaupunki ja Varsinais-Suomen liitto. Suojelurahasto työskentelee Saaristomeren rehevöitymisen pysäyttämiseksi. Sitä rahoittavat myös lahjoittajat – yritykset ja yksityishenkilöt – joille Saaristomeren läheinen ja tärkeä.